

Sygn. akt: I C 605/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 września 2017r.

Sąd Rejonowy w Kętrzynie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Tomasz Cichocki
Protokolant:	p.o. sekretarza sądowego Żaneta Kowalska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 12 września 2017 r. w K.

sprawy z powództwa (...)Sp. z o.o. z siedzibą w L.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w W.

o zapłatę

I. Powództwo oddała w całości;

II. Zasądza od powoda (...)Sp. z o.o. z siedzibą w L. na rzecz pozwanego (...) Spółki Akcyjnej w W. kwotę 2.215,71zł (dwa tysiące dwieście piętnaście złotych i siedemdziesiąt jeden groszy) tytułem zwrotu kosztów procesu.

UZASADNIENIE

Powód (...)sp. z o.o. z siedzibą w L. wniósł o zasądzenie kwoty 2050,00 zł z ustawowymi odsetkami liczonymi od kwoty 1650,90 zł od dnia 05.01.2016r. do dnia zapłaty i od kwoty 400,00 zł od dnia 03.05.2016r. do dnia zapłaty. Podniósł, że na podstawie umowy przelewu wierzytelności nabył roszczenie odszkodowawcze, o którym zawiadomił pozwanego. Szkoda z tytułu odpowiedzialności cywilnej sprawy zdarzenia drogowego została zgłoszona pozwanemu. Pozwany uznał swoją odpowiedzialność, ale powód nie zgadza się z wysokością ustalonego odszkodowania. W ocenie powoda została ona znacznie zaniżona. Powód wykonał kalkulację kosztów naprawy pojazdu. Dochodzona pozwem kwota składa się z różnicy pomiędzy odszkodowaniem ustalonym przez pozwanego, a kalkulacją powoda oraz kosztu sporządzenia kalkulacji. Żądanie zapłaty odsetek uzasadnił treścią art. 481 kc w zw. z art. 817 kc.

Pozwany (...) S.A. z siedzibą w W. wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie kosztów procesu wg norm przepisanych. Przyznał, że był ubezpieczycielem w zakresie ubezpieczenia OC posiadacza pojazdu, który był sprawcą wypadku. Wskazał, że w dniu 01.12.2015r. miało miejsce zdarzenie drogowe w wyniku, którego uległ uszkodzeniu samochód marki B. nr rej. (...), stanowiący współwłasność W. P. (1) i M. P. (1). Sprawca zdarzenia był ubezpieczony w zakresie OC u pozwanego. Po zgłoszeniu szkody i przeprowadzeniu postępowania likwidacyjnego, pozwany wypłacił odszkodowanie w wysokości 6 750,00 zł, tj. po 3 375,00 zł na rzecz każdego ze współwłaścicieli. Stanowiło ono różnicę wartości pojazdu nieuszkodzonego ustaloną na dzień szkody a wartością pozostałości po kolizji zgodnie z ofertą zakupu pojazdu. Pojazd ten już przed wypadkiem musiał brać udział w innych kolizjach. W ocenie pozwanego, powód nie posiada w sprawie legitymacji czynnej, ponieważ cesjonariusz, z którym powód zawarł umowę cesji był współwłaścicielem pojazdu. Brak jest natomiast oświadczeń pozostałych współwłaścicieli lub zgody kolejnych właścicieli pojazdu na zawarcie czynności przekraczającej zwykły zarząd. Skoro umowa cesji, na którą powołuje

się powód została zawarta wyłącznie przez jednego ze współwłaścicieli pojazdu, który nie został umocowany do jej zawarcia przez pozostałych współwłaścicieli, to powód nie jest uprawniony do wystąpienia z pozwem. Ponadto, w ocenie pozwanego, wypłacone odszkodowanie pokrywa w całości koszt przywrócenia pojazdu do stanu sprzed szkody, a roszczenie o zwrot kosztów kalkulacji naprawy wykracza poza granice odpowiedzialności pozwanego. Poza powyższym poszkodowani zdarzeniem do czasu zawarcia z powodem umowy cesji nie ponieśli szkody w postaci kosztów sporządzenia prywatnej ekspertyzy. Pozwany zakwestionował także powództwo w zakresie odsetek.

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 01.12.2015r. w O. miało miejsce zdarzenie drogowe w trakcie, którego uszkodzeniu uległ samochód B. nr rej. (...). Samochód stanowi współwłasność K. P. i jego syna M. P. (1). W chwili zdarzenia znajdował się w posiadaniu B. P. – brata M. P. (1). Sprawca zdarzenia wjechał w tył samochodu B. stojącego na światłach przed skrzyżowaniem. Sprawca zdarzenia ubezpieczony był od odpowiedzialności cywilnej u pozwanego.

W wyniku zdarzenia uszkodzony został cały tył pojazdu oraz lewy bok, tj. kłapa tylna, wgniecenie pasa tylnego, lewy tylny błotnik, lampa, tłumik. Naprawa została przeprowadzona w warsztacie w K..

Szkoda została zgłoszona pozwanemu – ubezpieczycielowi sprawcy. Po przeprowadzeniu postępowania likwidacyjnego pozwany wypłacił współwłaścicielom pojazdu odszkodowanie w kwocie łącznej 6750,00 zł, tj. po 3 375 zł na rzecz każdego z nich. Odszkodowanie zostało ustalone jako tzw. szkoda całkowita, tj. różnica pomiędzy wartością pojazdu w stanie nieuszkodzonym ustaloną przez pozwanego na dzień szkody na kwotę 10 000 zł, a wartością pozostałości po kolizji zgodnie z ofertą zakupu warku pojazdu w kwocie 3250 zł.

Koszty naprawy pojazdu przekraczały jego wartość z daty szkody.

(d.: bezsporne, akta szkody, zeznania świadków K.W. P. – k. 86-86v i M. P. – 86v, polecenie wypłaty k. 60,61)

W chwili zdarzenia powodującego szkodę wartość rynkowa pojazdu wynosiła 10.600,00 zł(w tym 1982,11 zł Vat). Wartość pojazdu brutto w stanie uszkodzonym wynosiła 2100,00 zł (392,68 zł Vat). Z kolei koszty naprawy pojazdu wynosiły 16.143,66 zł.

(d: opinia biegłego M. P. – k. 101-127)

W dniu 29.12.2015r. powódka (...)sp. z o.o. w L. zawarła z K. P. umowę przelewu wierzytelności. Przedmiotem cesji było odszkodowanie za B. (...) nr rej. (...) z tytułu szkody z dnia 01.12.2015r. względem G. T..U. S.A. w W..

(d.: bezsporne, umowa przelewu wierzytelności – k. 16-7, zeznania świadka K. P. – k. 86-86v)

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie jest zasadne.

Roszczenie dochodzone pozwem powód wywodzi z umowy cesji z dnia 29.12.2015r., na podstawie której jako cesjonariusz nabył wierzytelność poszkodowanego względem G. T..U. S.A. w W. z tytułu odszkodowanie za B. (...) nr rej. (...) z tytułu szkody z dnia 01.12.2015r. wraz ze wszystkimi związanymi z nią prawami. Z tym zastrzeżeniem również, iż cedent oświadczył, iż otrzymał już odszkodowanie w kwocie 6 750,00 zł.

Pozwany nie kwestionował odpowiedzialności sprawcy za zaistniałą kolizję drogową i w konsekwencji swojej odpowiedzialności z tytułu umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej sprawcy szkody – posiadacza pojazdu mechanicznego. Pozwany zakwestionował natomiast ważność umowy cesji wierzytelności oraz zasadność dochodzenia przez powoda poniesionych przez niego kosztów sporządzenia prywatnej kalkulacji szkody.

Wobec podniesionych przez pozwanego zarzutów podstawowe znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy miała ocena posiadania przez powoda legitymacji czynnej do wystąpienia z roszczeniem wobec pozwanego, a zatem kwestia ważności i skuteczności umowy cesji wierzytelności.

W ocenie Sądu, powód nie ma legitymacji czynnej do dochodzenia roszczenia w rozpoznawanej sprawie. Powód nie zawarł bowiem ważnej umowy przelewu wierzytelności z tytułu odszkodowania.

Było w sprawie poza sporem, iż powód zawarł umowę cesji wierzytelności z tytułu odszkodowania za pojazd marki B. (...), nr rej. (...) jedynie z K. P.. Poza sporem było także, iż wskazany pojazd nie stanowi wyłącznej własności K. P.. Stanowi natomiast współwłasność K. P. i M. P. (1), który jest głównym użytkownikiem pojazdu. W sposób jednoznaczny wynika to zarówno z zeznań obydwu świadków (k. 86-86v), jak też kopii dowodu rejestracyjnego pojazdu w aktach szkody (k. 74), która nie była kwestionowana przez powoda.

Zgodnie z art. 195 kc własność tej samej rzeczy może przysługiwać niepodzielnie kilku osobom (współwłasność). W myśl art. 197 kc domniemywa się, że udziały współwłaścicieli są równe. Przepis art. 199 kc stanowi, iż do rozporządzania rzeczą wspólną oraz do innych czynności, które przekraczają zakres zwykłego zarządu, potrzebna jest zgoda wszystkich współwłaścicieli. W braku takiej zgody współwłaściciele, których udziały wynoszą co najmniej połowę, mogą żądać rozstrzygnięcia przez sąd, który orzeknie mając na względzie cel zamierzonej czynności oraz interesy wszystkich współwłaścicieli. Natomiast w myśl art. 201 kc do czynności zwykłego zarządu rzeczą wspólną potrzebna jest zgoda większości współwłaścicieli. W braku takiej zgody każdy ze współwłaścicieli może żądać upoważnienia sądowego do dokonania czynności. Stosownie do art. 209 kc, każdy ze współwłaścicieli może wykonywać wszelkie czynności i dochodzić wszelkich roszczeń, które zmierzają do zachowania wspólnego prawa.

W ocenie Sądu, nie można uznać, iż zawarcie umowy przelewu wierzytelności odszkodowania przysługującego z tytułu szkody powstałej w pojeździe z OC sprawcy szkody stanowi czynność zachowawczą. Jak wynika z treści art. 209 k.c. czynność zachowawcza, to czynność zmierzająca do zachowania wspólnego prawa. Taką czynnością nie jest z pewnością umowa przelewu wierzytelności, albowiem nie zmierza do zachowania wspólnego prawa. Czynnościami zmierzającymi do zachowania wspólnego prawa są czynności, których celem jest ochrona wspólnie przysługującego współwłaścicielom prawa przed możliwym niebezpieczeństwem oraz zmierzające do zachowania wspólnego prawa własności rzeczy i jej substancji. O ile zatem dochodzenie odszkodowania przez jednego ze współwłaścicieli od ubezpieczyciela będzie czynnością zachowawczą, o tyle zawarcie umowy przelewu wierzytelności z tytułu odszkodowania nie stanowi takiej czynności. W oczywisty bowiem sposób czynność ta nie zmierza do zachowania prawa, ale do zbycia przysługującego współwłaścicielom roszczenia.

Podkreślić przy tym należy fakt, iż powód na mocy zawartej umowy cesji z 29.12.2015r. nie wstąpił w prawa współwłaściciela spornego pojazdu w miejsce K.W. P., ponieważ zawarta umowa dotyczyła wyłącznie wierzytelności przysługującej temu poszkodowanemu, jako właścicielowi auta.

Bezspornym było w okolicznościach sprawy, iż umowa cesji wierzytelności z dnia 29.12.2015r. została zawarta bez zgody drugiego współwłaściciela pojazdu - M. P. (1). W szczególności powód nie przedstawił żadnego dowodu na wyrażenie takiej zgody w dacie zawarcia umowy ani nie przedstawił orzeczenia sądu zastępującego tę zgodę, o jakim mowa w art. 199 kc, a nie też sądowego upoważnienia K.W. P. do zbycia wierzytelności o jakim mowa w art. 201 kc in fine. W braku określenia udziałów obydwu współwłaścicieli we współwłasności pojazdu, na podstawie art. 197 kc należało przy tym przyjąć, iż udziały obydwu współwłaścicieli są równe. Stąd wykluczone jest przyjęcie by K.W. P. był uprawniony do dokonania tej czynności w trybie art. 201 zd. 1 kc.

Należało również mieć na uwadze, iż przepisy art. 199 kc i art. 201 kc mają charakter przepisów bezwzględnie obowiązujących.

W ocenie Sądu w okolicznościach sprawy należało uznać, iż zawarcie umowy cesji wierzytelności z tytułu odszkodowania było czynnością przekraczającą zakres zwykłego zarządu, była to bowiem czynność rozporządzająca

roszczeniem o odszkodowanie z tytułu tzw. szkody całkowitej. Stąd do zawarcia umowy konieczna była zgoda wszystkich współwłaścicieli. Braku zgody współwłaścicieli nie sanuje przy tym ewentualne przyjęcie, iż była to czynność zwykłego zarządu, jak już bowiem wskazano, skoro domniemywać należy w okolicznościach sprawy, iż udziały współwłaścicieli są równe, a z pewnością udział K.W. P. nie jest większy niż M. P., to brak podstaw do przypisania K.W. P. uprawnienia do samodzielnego zawarcia umowy po myśli art. 201 zd. 1 kc, bez wyczerpania trybu o jakim mowa w zd. 2 tego przepisu.

Czynności prawne dokonane bez zachowania wymagań z art. 199 k.c. (a zatem bez koniecznej zgody wszystkich współwłaścicieli lub stosownego orzeczenia sądu), czy z art. 201 k.c. (bez zgody większości współwłaścicieli lub zastępującego ją upoważnienia sądu) są bezwzględnie nieważne, nie mogą być później potwierdzone przez innych współwłaścicieli (tak m.in. SA w P., wyrok z 07.02.2006r., IACa 829/05, OSA 2006/12/40)

W tych okolicznościach stosownie do art. 58§1 kc, Sąd uznał umowę cesji z dnia 29.12.2015r. za nieważną.

Wobec nieważności wskazanej umowy cesji nie zaktualizowało się prawo powoda do dochodzenia odszkodowania z tytułu uszkodzenia pojazdu B. (...) nr rej. (...) ani w całości ani w części.

Tym samym za zasadny należało w okolicznościach sprawy uznać zarzut pozwanego o braku legitymacji czynnej po stronie powoda.

Powyższe skutkuje również brakiem zasadności roszczenia powoda w części dotyczącej żądania zwrotu poniesionych przez powoda kosztów prywatnej kalkulacji szkody. Skoro bowiem powód w sposób skuteczny nie nabył wiarygodności z tytułu samej szkody, to tym samym brak jakichkolwiek podstaw do przypisania pozwanemu odpowiedzialności za poniesione przez powoda koszty wykonania kalkulacji szkody.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. art. 98 § 1 kpc, stosownie do zasady odpowiedzialności za wynik postępowania. Na tej podstawie zasądził na rzecz pozwanego koszty wynagrodzenia pełnomocnika procesowego w kwocie 1.200,00 zł, zgodnie z § 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015r., poz. 1804 ze zm.) w zw. §2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2016r., poz. 1667) oraz kwotę 998,71 zł tytułem zwrotu poniesionych przez pozwanego kosztów opinii biegłego sądowego i kwotę 17,00 zł z tytułu zwrotu poniesionej opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.